

Andrzej Szczepkowski, Adam Byk

NOWE STANOWISKA PODGRZYBKA TĘGOSKÓROWEGO *XEROCOMUS PARASITICUS* (BULL.: FR.) QUÉL. W POLSCE

New localities of *Xerocomus parasiticus* (Bull.: Fr.) QuéL in Poland

ABSTRAKT: Przedstawiono 2 nowe stanowiska *Xerocomus parasiticus* (Bull.: Fr.) QuéL. znalezione w latach 2009-2010 na Równinie Warmińskiej.

SŁOWA KLUCZOWE: *Xerocomus parasiticus*, podgrzybek tęgoskórowy, wielkoowocnikowe mykopasożyty, Czerwona lista grzybów, gatunki chronione, rozmieszczenie, Polska

ABSTRACT: Two new localities of *Xerocomus parasiticus* (Bull.: Fr.) QuéL. were found in the years 2009-2010 at Warmińska Plain.

KEY WORDS: *Xerocomus parasiticus*, macrofungi, mycoparasites, Red List of Fungi, protected fungi, distribution, Poland

Wstęp

Podgrzybek tęgoskórowy (podgrzybek pasożytniczy) *Xerocomus parasiticus* (Bull.: Fr.) QuéL. to klasyczny przykład wielkoowocnikowego mykopasożyta. Atakuje najczęściej owocniki tęgoskóra cytrynowego *Scleroderma citrinum* Pers., rzadziej tęgoskóra brodawkowanego *S. verrucosum* (Bull.) Pers. (Szczepka 1983, Svrček i Venčura 1987). Oba gatunki żywicieli należą do grzybów mykoryzowych. Tworzą symbiozę z różnymi gatunkami drzew iglastych i liściastych.

X. parasiticus należy do grzybów typowo leśnych. Najczęściej spotykany jest w borach: mieszanych *Quercus robur*-*Pinetum*, bagiennych *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum* i sosnowych *Leucobryo*-*Pinetum* (jako *Vaccinio myrtilli*-*Pinetum*) oraz w grądach *Tilio-Carpinetum* (Wojewoda 2003). Z reguły poraża

owocniki żywiciela wyrastające na glebie (rzadko na pniakach i fragmentach murzejącego drewna) na skraju drzewostanów, wzdłuż dróg, ścieżek, linii leśnego podziału powierzchniowego, rowów, pasów przeciwpożarowych, na śródleśnych polanach. Bardzo rzadko spotykany w głębi lasu (Szczepka 1983, Piątek 1998).

W Polsce od 1983 r. objęty jest ścisłą ochroną prawną (Rozporządzenie 1983). Umieszczony został na Czerwonej liście wielkoowocnikowych grzybów w kategorii zagrożenia – rzadki (R) (Wojewoda i Ławrynowicz 2006). Znalazł się również na dwóch, z trzech istniejących w Polsce, regionalnych czerwonych listach grzybów - Górnego Śląska (Wojewoda 1999) i Gór Świętokrzyskich (Łuszczynski 2002) - w tej samej kategorii zagrożenia jak na liście ogólnopolskiej.

W naszym kraju do lat 60. XX wieku *X. parasiticus* był uważany za gatunek bardzo